

KOMUNIKOWAĆ SIĘ - ALE JAK?

Każdy **CHCE** i każdy **MOŻE** się komunikować

**KOMUNIKACJA
WERBALNA**

słowa

**KOMUNIKACJA
NIEWERBALNA**

mimika i gesty.

Do każdej wymiany informacji potrzeba:

NADAWCY i ODBIORCY.

Pożądane cechy **ODBIORCY** komunikacji:

uwaga

cierpliwość

otwartość

zainteresowanie

nastawienie
na rozmowę
i rozmówcę

przeznaczenie
czasu na rozmowę

akceptacja
rozmówcy

interesuje nas
to, co usłyszymy

GOTOWOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Zanim przystąpimy do wprowadzania znaków i symboli niezbędne jest wzbudzenie **gotowości do komunikacji**.

CO TO JEST GOTOWOŚĆ DO KOMUNIKACJI?

- **zauważenie odbiorcy** komunikatów, które będą nadawane,
- wykazywanie **intencji komunikacyjnej** - potrzeby komunikowania się,
- **działanie celowe** - poczucie możliwości wpływania na otoczenie,
- **rozumienie, że rzeczy mają nazwy**,
- doświadczanie **stałości przedmiotów** – nawet, jeżeli czegoś się nie widzi, to ma się przekonanie, że nadal to jest,
- **antycypowanie** - przewidywanie wydarzeń,
- akceptowanie **naprzemienności działań** - raz ja- raz ty,
- rozumienie **znaczenia symbolu**,
- **koncentrowanie** wzroku, słuchu na pomocy do komunikacji – na symbolu, konkretnym przedmiocie, komunikatorze,
- **wskazywanie** pożądanego przedmiotu, osób,
- rozumienie **konsekwencji wyboru** - znaku, symbolu, przedmiotu.

JAK ROZWIJAĆ U DZIECKA GOTOWOŚĆ DO KOMUNIKACJI ?

Podstawą działania dziecka jest **MOTYWACJA DZIECKA**.

Stworzyć listę rzeczy, które dziecko lubi:

- Co lubi robić?
- Co lubi jeść?
- Jakie słuchać piosenki?
- Po co sięga?
- Co jest dla dziecka ważne?

BUDOWANIE GOTOWOŚCI DO KOMUNIKACJI

Propozycje zabaw.

- Wspólne oglądanie zdjęć, czytanie książki.
- Czynny udział dziecka w codziennych sytuacjach i rytuałach ubieranie, jedzenie; współpraca w samoobsłudze.
- Współdecydowanie - dokonywanie wyboru z dwóch proponowanych rzeczy, np. do zjedzenia: *banan czy jabłko?*
- Muzykowanie z użyciem instrumentów: przerywanie grania i komentowanie: *„Nie ma muzyki”* oraz pytanie: *„Śpiewamy jeszcze?”*
- Wspólne bawienie się lub śpiewanie - nieoczekiwane przerwanie wykonywanej właśnie czynności i oczekiwanie, czy oraz jak dziecko sprowokuje dalszy śpiew, zabawę.
- Obserwowanie zachowań dziecka, nazywanie tych zachowań, nadawanie intencji komunikacyjnej, znaczenia dla danych komunikatów.
- Zabawy budujące naprzemiennosc: *„ Teraz ja- teraz ty”*, która później pojawia się w dialogu, rozmowie.
- Zabawa typu: *„Hej ja jestem - a ty?”* i czekanie na odpowiedź ze strony dziecka, np. jakąś wokalizację, ruch, minę.
- Jednocześnie podczas czytania lub wypowiedzania słów ilustrować je obrazkami lub gestami.
- Tworzenie pudeł tematycznych np.: MYCIE - *ręcznik, gąbka, mydło, szczotka, pasta, grzebień, krem* - dotykane przez dziecko przedmiotów, nazywanie ich przez dorosłego.
- Zabawy językowe naśladujące dźwięki: jedzie auto *brum, brum, brum*, skacze piłka *hop hop hop*.

- Zabawy na wymianę: *Daj mi, to ja dam Ci...* lub *Daj mi płytę – to włączę muzykę.*
- Trening lokalizacji dotykowej: *„Pokaż, gdzie jest dana rzecz?”*, *„Pokaż mi co chcesz?”*, *„Weź to, co chcesz”*
- Rozwijanie poczucia stałości przedmiotów: zabawa w *A ku ku*, potem zakrywanie przedmiotu chustą, pudełkiem i zachęcanie dziecka do szukania go: *„Daj mi piłkę”*, *„Gdzie jest piłka?”*

- Zapowiadanie czynności, pokazywanie dziecku, dawanie do ręki konkretnego przedmiotu związanego z czynnością, np. *picie – kubek.*
- Rozwijanie orientacji w wydarzeniach - co wydarzy się najpierw, co potem, tworzenie planu zabawy, potem planu dnia, w celu wskazania kolejności wykonywanych czynności.

Opracowały:

mgr Joanna Banaszek
mgr Agata Duda
mgr Joanna Obojska - Glinicka
mgr Elwira Orzyłowska - Sosnówka